

چکیده فارسی

عنوان: ایجاد سیستم ثبت سوء تغذیه کودکان ایران

مقدمه: سوء تغذیه کودکان عامل اصلی بار بیماری های جهانی و علت نیمی از مرگ و میر کودکان در سراسر جهان محسوب می شود. مدیریت موثر سوء تغذیه کودکان نیاز به اطلاعات بهنگام، جامع و دقیقی از وضعیت سوء تغذیه کودکان دارد. سیستم ثبت سوء تغذیه کودکان ابزار ارزشمندی برای گردآوری و مدیریت داده ها در سوء تغذیه کودکان محسوب می شود. این سیستم یک مخزن مرکزی از اطلاعات مدیریتی و بالینی، تشخیصی و درمانی از کودکان مبتلا به سوء تغذیه است. اطلاعات جمع آوری شده در این سیستم ها به متخصصان جهت شناخت دقیق وضعیت سوء تغذیه در کودکان، روند تغییرات زمانی و مکانی، پاسخ به مداخلات درمانی و برنامه ریزی جهت پیشگیری و شیوع آن کمک شایان توجهی می نماید. مطالعه حاضر با هدف ایجاد سیستم ثبت سوء تغذیه کودکان ایران انجام شد.

روش پژوهش: این پژوهش از نوع توسعه ای - کاربردی بود که در سه مرحله اصلی انجام شد. در مرحله اول نیازمندی های سیستم ثبت سوء تغذیه کودکان به دو روش کیفی (مصاحبه) و کمی (دلفی) تعیین شدند. در مرحله دوم مدل مفهومی نرم افزار با رویکرد شی گرا با استفاده از زبان مدلسازی یکپارچه، طراحی و در جلسه هم اندیشی خبرگان به نظرخواهی گذاشته شد. در مرحله سوم، نرم افزار بر اساس مدل مفهومی با زبان برنامه نویسی پی اچ پی و چارچوب کاری لاراول طراحی و از نرم افزار پستگرس کیوال به عنوان سیستم مدیریت پایگاه داده استفاده شد. کاربردپذیری نرم افزار با استفاده از پرسشنامه کوئیز از دیدگاه کاربران مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته ها: نیازمندی های سیستم ثبت سوء تغذیه کودکان ایران در دو بخش الزامات با ۱۱ مضمون و ۶۵ عنصر داده، و عناصر داده سیستم در دو مضمون مدیریتی و بالینی متشکل از ۱۴ زیرمضمون و ۲۸۲ عنصر داده، توسط خبرگان تعیین اعتبار شد. نمودارهای ترسیم شده مدل مفهومی شامل نمودارهای مورد کاربرد، فعالیت، کلاس و توالی سیستم در جلسه هم اندیشی خبرگان مورد تایید قرار گرفتند. نتایج ارزیابی نرم افزار نشان داد که کاربران نهایی، با میانگین کلی ۸ از مجموع ۹ نمره، کاربردپذیری سیستم را در سطح خوب ارزیابی نمودند و بخش تعامل کلی کاربر با سیستم، با میانگین کلی ۸/۵ بیشترین امتیاز و همچنین بخش اصطلاحات و اطلاعات سیستم با میانگین کلی ۷/۳۶ کمترین امتیاز را در این ارزیابی از دیدگاه کاربران به دست آورد.

نتیجه گیری: با توجه به اهمیت سوء تغذیه کودکان در سلامت نسل آینده کشور و همچنین پیامدهای اقتصادی فراوان آن، وجود سیستم ثبت سوء تغذیه کودکان می تواند نقش بسیار ارزنده ای را در مدیریت این بیماری در کشور ایفا نماید. با حضور این سیستم در بدنه نظام سلامت کشور می توان اطلاعات بهنگام، دقیق و جامع و یکپارچه ای را از بخش های بهداشت و درمان گردآوری نموده و در تصمیم گیری های کلان مدیریتی از این اطلاعات جهت برنامه ریزی در مداخلات درمانی، اولویت در تخصیص منابع با توجه به تفاوت بار بیماری در مناطق مختلف کشور و تدوین برنامه های پیشگیری استفاده نمود. لذا پیشنهاد می شود امکان سنجی اجرای سیستم ثبت سوء تغذیه کودکان ایران در کشور، در مطالعات آتی بررسی شود.

کلید واژه: سیستم ثبت، سوء تغذیه، کودکان، مدل مفهومی، نمونه اولیه، ارزیابی کاربردپذیری